Lietas arhīva Nr. C-0015-17/1
ECLI:LV:OGRT:2017:0926.C24093811.1.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
**Ogrē 2017. gada 26.septembrī**

Ogres rajona tiesa
tiesnesis A.Naglis
ar tiesas sēdes sekretāri K.Ūdriti-Rāznu,
piedaloties atbildētājas AS "PrivatBank" pārstāvei A.Keišai,
2017.gada 12.septembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/, /pers. D/ un AS „PrivatBank" par īpašuma tiesību atzīšanu uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, nekustamā īpašuma ½ domājamās daļas izslēgšanu no īpašuma, uz kuru vēršama piedziņa un ķīlas (hipotēkas) līguma Nr. 224/7 atzīšanu par spēkā neesošu.

**Aprakstošā daļa**

Ogres rajona tiesā 2011.gada 3.martā prasītājs /pers. B/ (turpmāk tekstā- prasītājs) iesniedza prasības pieteikumu pret /pers. C/, SIA "/pers. E/" un AS "PrivatBank".

Prasības pieteikumā prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 89., 90., 100.pantu, lūdz tiesu atzīt prasītāja īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/, kas sastāv no vienstāvu dzīvojamās mājas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes 5,4 ha platībā, Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/, šajā daļā dzēšot /pers. C/ īpašuma tiesības zemesgrāmatā, kā arī dzēšot Ogres zemesgrāmatas nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./Numurs B// IV.daļas 1., 2.iedaļas ierakstā Nr.1.1. reģistrēto hipotēku par labu A/S „PrivatBank" un II.daļas 2.iedaļas ierakstā Nr.4.1. par labu A/S „PrivatBank" reģistrēto aizlieguma atzīmi; grozīt Ogres zemesgrāmatas nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā /NumursB/ par labu A/S „PrivatBank" reģistrēto piedziņas atzīmi uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/, nosakot, ka piedziņa vēršama uz ½ domājamo daļu no minētā nekustamā īpašuma; izslēgt ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/, Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs B/, uz kura vērsta piedziņa un ierosināta izpildu lietvedība.

2011.gada 2.septembrī prasītājs iesniedza prasības pieteikuma papildinājumus, kuros lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu 2007.gada 30.jūlijā starp /pers. C/ un AS "PrivatBank" noslēgto ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr. 224/7 un dzēst zemesgrāmatā ierakstītos uz šī līguma pamata nostiprinātos apgrūtinājumus. Lūdz lietā kā atbildētāju pieaicināt /pers. D/

2011.gada 24.martā atbildētājs "PrivatBank" iesniedza tiesai rakstveida paskaidrojumus par prasību, kurā vērš tiesas uzmanību uz to, ka atbilstoši Civillikuma normām, Zemesgrāmatu likumam, Ministru kabineta Noteikumiem par zemesgrāmatu nostiprinājuma lūguma formām, ķīlas tiesību ierakstīšanai zemesgrāmatā ir nepieciešams zemesgrāmatu nodaļā iesniegt nostiprinājuma lūgumu, ko paraksta zvērināta notāra klātbūtnē un atbilstoši Civillikuma 1372.pantam. Aizņēmējam iesniedzot pieteikumu Bankā aizdevuma saņemšanai ir jānorāda patiesa informācija. Atbildētāja /pers. C/, ieķīlājot sev piederošo nekustamo īpašumu SIA "/pers. E/" saistību izpildes nodrošināšanai, nostiprinājuma lūgumu parakstīja pie notāra un norādīja, ka nesastāv laulībā, tāpēc banka lūdz tiesu noraidīt prasību (lietas 30.lapa).

2011.gada 2.septembrī atbildētāja /pers. C/ iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus par prasību, kuros prasību atzina pilnā apmērā un norādīja, ka laulības laikā ar prasītāju par kopējiem naudas līdzekļiem iegādājušies nekustamo īpašumu/adrese A/, ko zemesgrāmatā ierakstījuši uz viņas vārda. Savam dēlam /pers. D/ ir 2004.gada 11.augustā izdevusi tipveida pilnvaru nekustamā īpašuma pārvaldīšanai. Viņai nav bijis zināms /pers. D/ nodoms minēto īpašumu ieķīlāt bankā, viņa pie notāra arī nav parakstījusi nostiprinājuma lūgumu zemesgrāmatai, kurā norādīts, ka nesastāv laulībā (lietas 38.lapa).

2012.gada 4.janvārī tiesai rakstveida paskaidrojumus par prasību iesniedza atbildētājs /pers D/, kuros norāda, ka prasību atzīst. Viņš neesot gribējis uztraukt māti, tāpēc viņu neinformēja par nekustamā īpašuma ieķīlāšanu, jo cerēja kredītu ātri atmaksāt. Nostiprinājuma lūgumu, ko rakstījis mātes vietā, nav rūpīgi pārlasījis, tāpēc ar savu parakstu netīšām esot apliecinājis ziņas par to, ka māte nesastāvot laulībā (lietas 87.lapa).

2015.gada 28.oktobrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas priekšnieka vietniece pieņēma lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu , jo /pers. D/ darbībās nekonstatēja krāpnieciskas darbības. Netika iegūti pierādījumi tam, ka /pers. D/ rīkojies nelikumīgi un vēlējies apkrāpt savu māti /pers. C/ un viņas laulāto /pers. B/, iegūstot sev labumu nelikumīgā ceļā ( lietas 138.-139.lapa).

2016.gada 14.aprīlī ar Ogres rajona tiesas lēmumu tika izbeigta tiesvedība civillietā daļā pret atbildētāju SIA "/pers. E/" sakarā ar to, ka beigusi pastāvēt juridiska persona ( lietas 156.lapa).

Tiesas sēdē prasītājs nav ieradies, bet no zvērināta advokāta Mārča Krūmiņa saņemts iesniegums, kurā norādīts, ka pie viņa ir vērsies pēc palīdzības prasītājs un informējis, ka nepieciešama juridiska palīdzība civillietā, kura nolikta izskatīšanai Ogres rajona tiesā 2017.gada 12.septembrī. Iesniegumā norādīts, ja tiesa uzskatīs par iespējamu atlikt lietas izskatīšanu, lai dotu iespēju prasītājam noslēgt vienošanos ar zvērinātu advokātu M.Krūmiņu, tad viņš apņemas turpmāk, pēc vienošanās noslēgšanas, sniegt juridisko palīdzību prasītājam šajā lietā (lietas 168.lapa).

Atbildētāja AS "PrivatBank" pārstāve tiesas sēdē atzina prasījumu par to, ka nekustamais īpašums adrese A/ir atzīstams par laulāto /pers. B/ un /pers. C/ kopīgo mantu, jo ir iegādāts viņu laulības laikā, tāpēc prasītājam atzīstamas īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no minētā īpašuma, bet pārējā daļā prasība ir noraidāma, jo banka ticēja ziņām, kas tika norādītas formējot kredītu un ierakstot ķīlas atzīmi zemesgrāmatā, kad paļāvās uz to, ka ieķīlātājai nav laulātā, kura piekrišana būtu vajadzīga īpašuma ieķīlāšanai un ierakstu izdarīšanai zemesgrāmatā. Banka paļāvās uz sniegto ziņu patiesumu.

Atbildētāji /pers. C/un /pers. D/ uz tiesas sēdi nav ieradušies, par neierašanās iemesliem tiesu nav informējuši.

Tiesa atzīst, ka lieta saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu ir izskatāma bez prasītāja un neieradušos atbildētāju klātbūtnes, jo par tiesas sēdi visi lietas dalībnieki tika informēti savlaicīgi likumā noteiktā kārtībā. Prasītājam no iepriekšējās tiesas sēdes 2017.gada 21.martā bija pietiekami daudz laika, lai saņemtu juridisku palīdzību un noslēgtu vienošanos ar citu zvērinātu advokātu, bet no sava iepriekšējā advokāta palīdzības prasītājs atteicās, par ko rakstveidā informēja tiesu jau 2017.gada 21.martā (lietas 164.lapa), tāpēc pie šādiem apstākļiem tiesa neuzskata par iespējamu atlikt lietas izskatīšanu.

**Motīvu daļa**

Noklausījusies atbildētājas AS "PrivatBank" pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka

prasība ir apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Prasītājs pers. B/un atbildētāja /pers. C/ nekustamā īpašuma /adrese A/ēku iegādes un zemes privatizācijas laikā bija laulātie, kuri laulību noslēguši 1980.gada 29.martā, ko apliecina lietai pievienotā laulības noslēgšanas apliecības kopija (lietas lapa 11). Uz lietas izskatīšanas dienu puses sastāv laulībā, līdz ar to saskaņā ar likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 8.pantu tiesa laulāto mantiskajām attiecībām piemēro Civillikuma noteikumus, jo norādītā tiesību norma nosaka to, ka Civillikuma noteikumi par laulāto mantiskajām attiecībām ar 1993.gada 1.septembri attiecas arī uz tiem laulātajiem, kuri laulībā stājušies pirms 1993.gada 1.septembra.

Prasītājs iesniedzis prasību ar lūgumu par īpašuma atzīšanu par laulāto kopmantu, pret kuru atbildētāja /pers. C/ nav iebildusi (lietas 38.lapa), bet tiesas sēdē arī atbildētāja AS "PrivatBank" pārstāve atzina, ka prasītājam kā laulātajam ir tiesības uz ½ domājamo daļu no laulāto kopīgās mantas, kuras sastāvā ir arī nekustamais īpašums /adrese A/

Tiesa atzīst, ka laulības laikā iegūtās mantas statusa noteikšanu likumdevējs saistījis ar attiecīgu pierādījumu iesniegšanu, noteikdams, ka zināma manta ir atsevišķa, tas jāpierāda tam laulātam, kas to apgalvo (Civillikuma 91.pants). No prasītāja sniegtā paskaidrojuma prasības pieteikumā un atbildētājas /pers. C/ rakstveida paskaidrojuma secināms, ka minētais īpašums iegādāts ar laulāto kopīgiem līdzekļiem, atbildētāja AS "PrivatBank" pārstāve to ir atzinusi tiesas sēdē, nav vēlējusies pierādīt pretējo. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietas materiālos esošais zemesgrāmatu nodalījuma noraksts (lietas lapa 14.-16.) apstiprina faktu, ka nekustamais īpašums- /adrese A/tika iegādāts un ierakstīts Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/ uz /pers. C/ vārda 1996.gada 3.jūnijā pušu laulības laikā. Zemesgrāmatas nodalījuma ierakstos nav piemetinājuma tam, ka īpašums ir laulātā atsevišķa manta. Tiesa līdz ar to atzīst, ka ieraksts zemesgrāmatā tikai uz /pers. C/ vārda nepadara minēto īpašumu par viņas atsevišķu mantu un ir pretrunā civillikuma 93.pantam: „ Ja laulāto kopīgais nekustamais īpašums ierakstīts zemesgrāmatā uz viena laulātā vārda, pieņemams, ka otrs laulātais savu daļu šajā īpašumā nodevis viņa pārvaldībā."

Tiesa atzīst, ka prasītājs ar paskaidrojumiem un lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem ir pamatojis prasījumu par minētā nekustamā īpašuma atzīšanu par laulāto kopīgo mantu , tāpēc saskaņā ar Civillikuma 89.panta otro daļu ir atzīstams, ka nekustamais īpašums, kas reģistrēts Ogres rajona tiesas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/ uz /pers. C/ vārda, ir laulāto kopīgā manta, no kuras katram laulātajam ir īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu. Līdz ar to ir pamatots prasījums par ierakstu grozīšanu zemesgrāmatā, dzēšot /pers. C/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu, un uz šo daļu īpašuma tiesības nostiprinot uz prasītāja /pers. B/ vārda Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.

Prasītājs lūdzis dzēst arī zemesgrāmatu nodalījumā nostiprināto piedziņas atzīmi par labu AS "PrivatBank" uz viņam atzīto nekustamā īpašuma daļu, jo atbildētājas /pers. C/ saistības pret banku viņš nav uzņēmusies un viņam par tām nav jāatbild.

Tiesa atzīst par pamatotu un pierādītu prasību šajā daļā, jo atzīstot prasītāja īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no laulāto kopīgās mantas, saskaņā ar Civillikuma 100.panta pirmo daļu prezumējams, ka viena laulātā manta neatbild par otra laulātā saistībām. No lietā esošajiem materiāliem secināms, ka atbildētāja /pers. C/un /pers. D/nav pildījuši saistības pret banku par SIA "/pers. E/" izsniegtā kredīta atmaksu, tāpēc ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 16.novembra lēmumu lietā Nr. 3.12-4805/15 zemesgrāmatu nodalījumā uz visu /pers. C/ piederošo īpašumu ierakstīta piedziņas atzīme LVL 219 283,30 apmērā (lietas 12., 13., 15.lapa). Tā kā prasītājam ir atzītas īpašuma tiesības laulāto kopīgajā mantā, atbilstoši Civillikuma 100.panta trešajai daļai, viņš ir tiesīgs prasīt viņa daļas atsvabināšanu no piedziņas. Apmierinot prasību šajā daļā, ir jādzēš Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.II.daļas 2.iedaļā ierakstā 6.1. nostiprināto piedziņas atzīmi LVL 219 283,30 apmērā par labu AS "PrivatBank" uz /pers. B/ piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.pantu ar sprieduma spēkā stāšanās dienu ir atceļams 2011.gada 10.martā ar Ogres rajona tiesas tiesneša lēmumu noteiktais prasības nodrošinājums un ir dzēšams Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā /numurs B/ II.daļas 2.iedaļā ieraksts 7.1. "Aizlieguma atzīme" un izbeidzama Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.66 zvērināta tiesu izpildītāja Jura Vildausa izpildu darbību veikšana izpildu lietā Nr.937/10 attiecībā uz /pers. B/ piederošo uz 1/2 (vienu pusi) domājamo daļu no nekustamā īpašuma, kas reģistrēts Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, kadastra Nr./numurs A/, /adrese A/.

Prasītājs prasības pieteikuma papildinājumos lūdzis atzīt 2007.gada 30.jūlijā starp /pers. C/ un AS "PrivatBank" noslēgto ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.224/7 par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža (lietas 40.-42.lapa). Tiesas ieskatā minētais prasījums ir noraidāms kā nepamatots, jo prasītājs konkrētajā līgumā nav līgumslēdzējpuse, līdz ar to viņam saskaņā ar Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 2.punktu nav prasības tiesību.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.,15., 97., 193., 199.pantu, Civillikuma 89.panta otro daļu, 100.panta trešo daļu **tiesa**

**nosprieda**

**apmierināt prasību daļēji.**

**Atzīt** kā laulāto kopīgu mantu nekustamo īpašumu, kas reģistrēts Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, kadastra Nr./numurs A/, /adrese A/.

**Atzīt** /pers. B/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz **1/2** (vienu pusi) domājamo daļu no nekustamā īpašuma, kas reģistrēts Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, kadastra Nr./numurs A/, /adrese A/.

**Dzēst** /pers. C/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz **1/2** (vienu pusi) domājamo daļu no nekustamā īpašuma, kas reģistrēts Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, kadastra Nr./numurs A/, /adrese A/.

**Dzēst** Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā /numurs B/ II.daļas 2.iedaļā ierakstā 6.1. nostiprināto piedziņas atzīmi LVL 219 283,30 apmērā par labu AS "PrivatBank" uz /pers. B/ piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/

**Atcelt** ar sprieduma spēkā stāšanās dienu 2011.gada 10.martā ar Ogres rajona tiesas tiesneša lēmumu noteikto prasības nodrošinājumu un

- **dzēst** Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā /Numurs B/ II.daļas 2.iedaļā ierakstu 7.1. "Aizlieguma atzīme";
- **izbeigt** Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.66 zvērināta tiesu izpildītāja Jura Vildausa izpildu darbību veikšana izpildu lietā Nr.937/10 attiecībā uz /pers. B/ piederošo uz 1/2 (vienu pusi) domājamo daļu no nekustamā īpašuma, kas reģistrēts Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Birzgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, kadastra Nr./numurs A/, /adrese A/.

**Noraidīt** prasījumu par 2007.gada 30.jūlija ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.224/7 atzīšanu par spēkā neesošu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā pēc sprieduma pasludināšanas 2017.gada 26.septembrī, iesniedzot apelācijas sūdzību Ogres rajona tiesā.

Tiesnesis A. Naglis